

Evaluatie

arab
film
festival

Rotterdam

arabfilmfestival.nl

Gemeente Rotterdam

NL FILM
FONDS

FONDS 21

Stichting Bevordering van Volkskracht [®]

Inhoudsopgave

INTRODUCTIE	3
OPENING ROTTERDAM ARAB FILM FESTIVAL	5
REIS NAAR NIEUWE WERELDEN.....	5
SAMEN LACHEN IN DEZELFDE ZAAL.....	6
DE VREEMDELING.....	6
WATER & VOEDSELZEKERHEID	7
LADIES' NIGHT	8
POWERVROUWEN.....	8
TALENT & LEIDERSCHAP	9
KOMEDIE & AWARD CEREMONIE	10
AWARDS	11
PUBLIEK	12
BEREIK	15
SAMENSTELLING	15
CITATEN BEZOEKERS	16
HET FESTIVAL IN CIJFERS	18
CONCLUSIES	18

Introductie

De 2022 editie van het Arab Film Festival Rotterdam kan om verschillende redenen bijzonder worden genoemd. COVID-19 heeft een sterk ontwrichtende werking gehad op het festival in het recente verleden: maar liefst twee edities hebben geen doorgang kunnen vinden. Gelukkig hebben we dankzij ons online platform CMENA.nl geprobeerd de afstand met onze trouwe vrienden en bezoekers klein te houden door onlinefilms ter beschikking te blijven stellen. Daarnaast stonden wij, net als vele anderen, voor de uitdaging van ongekende prijsstijgingen; een tekort aan personeel; en het 'prachtige' weer. Dit laatste als gevolg van het feit dat de laatste editie plaatsvond even voor de zomervakantie, in plaats van de herfst.

Ondanks deze uitdagingen zijn we blij dat het ons is gelukt opnieuw samen te komen met ons publiek in een fysieke ontmoeting tijdens het festival, en kunnen we met trots terugkijken op deze editie. We hebben de meeste doelen bereikt:

- Podium bieden aan onafhankelijke, veelal startende, Arabische filmmakers en Europese filmmakers met een Arabische achtergrond met als doel de hedendaagse Arabische cinema zo goed mogelijk in kaart te brengen.
- Het tonen van een genuanceerd en divers beeld van het sociale, culturele en maatschappelijke leven in diverse Arabische landen.
- Het realiseren van ontmoetingen en verbindingen tussen Rotterdammers dan wel bezoekers met verschillende culturele achtergronden met aanwezige filmmakers
- Het thema Water en Voedselzekerheid in de Arabische wereld onder de aandacht brengen bij onze bezoekers in Nederland.

We hebben een mooi en gevarieerde filmprogramma neergezet in de aanwezigheid van belangrijke gasten en filmmakers uit de Arabische wereld. Onze programmaredactie en adviseurs uit Nederland en de Arabische wereld hebben hier mede voor gezorgd.

Voor deze laatste editie is een programmaredactie in het leven geroepen om de selectie van de films optimaal te kunnen communiceren, en waar mogelijk een zo goed mogelijke link te leggen naar het publiek en andere doelgroepen die mogelijk in de verschillende filmthema's geïnteresseerd zijn.

Daarnaast er zijn online bijeenkomsten geweest met de redactie en de buitenlandse adviseurs. Twee hiervan kwamen voor het eerst op het festival om na afloop van sommige films de Q&A's te verzorgen.

Voor de eerste keer zijn we een samenwerking aangegaan met twee van de belangrijkste culturele instellingen uit het Arabische wereld, te weten Al Jazeera Documentary en het Doha Film Institute – het is de bedoeling deze samenwerking een eerste stap is naar een duurzame relatie en partnerschap.

Het online programma op ons platform CMENA heeft dit jaar tijdens het festival een secundaire positie gehad, maar wij zijn bezig het platform verder te ontwikkelen en te vernieuwen. Op dit moment wordt het online programma geüpdatet met nieuwe programma's en films.

Editie 2022 was een vijfdaags festival waarin we 24 films, 10 documentaires 22 shorts in 41 vertoningen in de schijnwerpers hebben gezet. Met een gemiddelde van .. bezoekers, kijken we, ondanks alle uitdagingen, terug op een relatief goed geslaagde festival.

Het festival formuleerde in het projectplan voor 2022 een aantal duidelijke doelstellingen en ambities; deze worden hieronder behandeld in de inhoudelijke evaluatie.

OPENING ARAB FILM FESTIVAL ROTTERDAM 15 JUNI 2022

In de zinderend drukke foyer van Lantaren Venster verzamelde zich woensdag 15 juni een gevarieerd gezelschap van beroemde zangeressen, filmmakers, acteurs, genodigden uit stad en land, vrijwilligers, en nieuwe Rotterdammers die het festival ondersteunen. Gasten uit Nederland en het Midden-Oosten van o.a. Doha Film Institute en Al Jazeera ontmoetten elkaar.

REIS NAAR NIEUWE WERELDEN

De presentatie is in handen van powervrouw Mahasin Tanyaui die voor de officiële openingsspeech het woord geeft aan de wethouder van cultuur, onderwijs en toerisme Said Kasmi. Hij staat voor toegankelijkheid van kunst en cultuur voor alle Rotterdammers. *“Dit is wat je vormt en jouw kijk op de wereld verandert. Een reis van duizend mijlen begint met één stap. De filmzaal is het begin van die reis.”* De wethouder bedankte zijn ouders die keihard werkten voor de kansen die hij kreeg. Als kind was hij al in de ban van het grote witte doek en hij maakte op deze manier vele reizen naar nieuwe werelden.

SAMEN LACHEN IN DEZELFDE ZAAL

Artistiek directeur Rosh Abdelfattah bedankte de wethouder en constateerde dat de uitverkochte zaal een statement is van de urgentie van het festival, zeker gezien het mooie weer. *“Samen zijn na twee jaar stilte om de Arabische cinema te vieren is een feest. Deze 22^e editie reizen we samen door de Arabische wereld met thema’s als: de vreemdeling, water- en voedselveiligheid, jongeren, ‘ladies’ night’ en komedie. “Cultuurverschillen mogen er zijn, we lachen misschien om verschillende dingen, maar we zitten wel samen in dezelfde zaal.”*

DE VREEMDELING

De Syrische filmmaker Ameer Fagr Deen, zelf woonachtig op de Golanhoogte spreekt over ‘de vergeten bezetting, *“Het is een pijnlijk gegeven dat ik geboren ben als banneling, Syrië is mijn moederland, ik ben daar nooit geweest, toch moet ik mijn eigen identiteit verdedigen.”*

Zijn speelfilm De film THE STRANGER, die op onze openingsavond zijn Europese première beleefde, is een rustig en gedetailleerd portret van een man die worstelt met zijn identiteit, met erkenning. Een verzameling emoties die tastbaar is in een wereld waarin honderd miljoen mensen op de vlucht zijn.

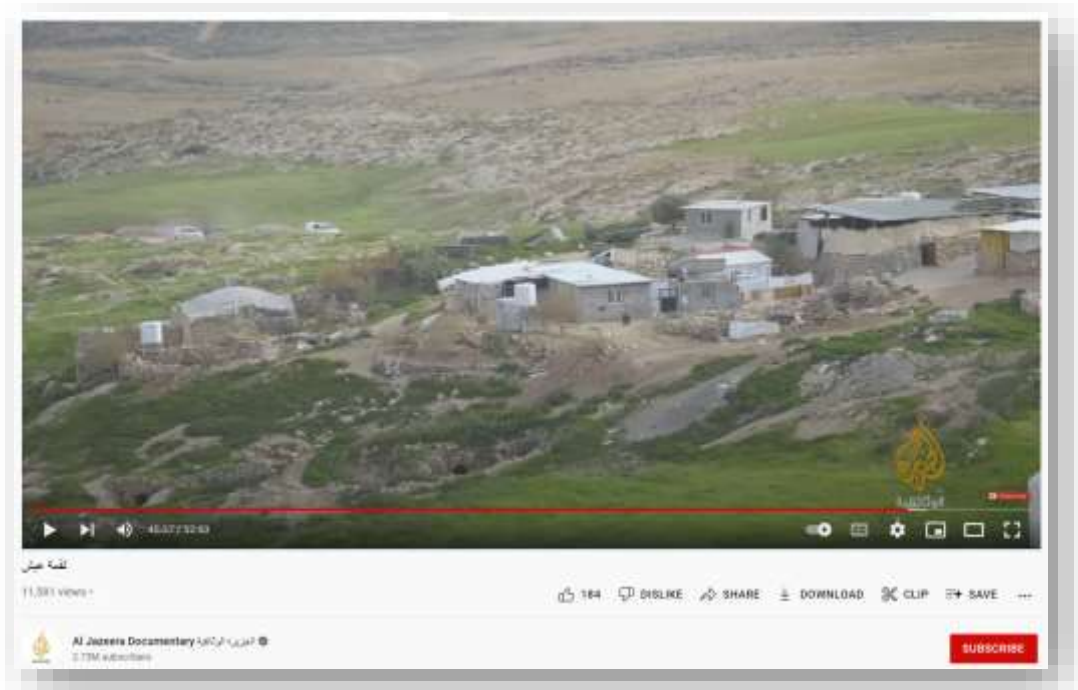
WATER & VOEDSELZEKERHEID 16 JUNI 2022

In deze 22^e editie van het Arab Film Festival raakt een aantal films direct of indirect aan het thema water en voedselzekerheid. Het zijn urgente onderwerpen op de wereldagenda. Oorlog, instabiliteit en klimaatverandering worden bekeken vanuit het Arabische perspectief. Hoe gaat de Arabische wereld om met deze immense uitdagingen? Welke plek nemen deze thema's in de Arabische cinema in?

Op 16 juni verzamelt zich in Lantaren Venster een gezelschap van specialisten op het terrein van water en voedselzekerheid. Adel Ksiksi, verantwoordelijk voor de programmering bij Al Jazeera Documentary, en Asmaa Abu Mezied, expert van Oxfam op het terrein van economische ontwikkeling en gender, gaan in gesprek onder de bezielende leiding van moderator Ali al-Jaberi van ProModeration die het gesprek evalueerde als urgent:

“De manier waarop Adel en Asmaa over dit thema spreken is betrokken en dat geeft moed.”

LADIES' NIGHT

Een terugkerend ritueel tijdens het Arabisch Film Festival is de *Ladies' Night*, ook tijdens deze 22e editie op zaterdagavond 18 juni, in samenwerking met Verhalenhuis Belvédère. De samenkomst biedt ruimte aan nieuwe ondernemers in parfum, henna en delicatessen om de avond tot leven te laten komen met ontmoeting, geuren en kleuren uit het Midden-Oosten.

POWERVROUWEN

De zaal was vol tijdens de vertoning van de Jordaanse film *DAUGHTERS OF ABDULRAHMAN*. *"Een feest om te kunnen lachen en huilen om deze film in mijn eigen taal,"* aldus een van de bezoekers. De film is een keerpunt in de Jordaanse filmindustrie. Vier vrouwen tonen de werkelijkheid van de Arabische wereld in al zijn uitersten. Iedere vrouw zal zich in één (of meerdere) van deze vier bijzondere vrouwen herkennen. Een verhaal over loyaliteit, familie, de strijd van vrouwen voor vrijheid, maar vooral ook over de complexiteit van liefde en relaties: over familie, sociale controle en oordelen. Na afloop wordt luid geapplaudiseerd.

TALENT & LEIDERSCHAP

In de andere filmzaal draait de Marokkaanse film CASABLANCA BEATS die de stigma's rond opkomend talent centraal zet. Voorafgaand aan de film is er een programma in samenwerking met Music Matters die jonge Rotterdammers de instrumenten aanreikt om hun weg te vinden in de muziek. Er wordt te weinig naar muziek van vrouwelijke rappers geluisterd. Juist dit genre muziek brengt de strijd van de Arabische vrouw aan het licht en creëert meer bewustzijn over vrouwenrechten en de cultuur.

KOMEDIE & AWARD CEREMONIE

De laatste dag van het 22^e Arab Film Festival staat in het teken van komedie in de Arabische cinema, met films uit Koeweit (ASHMAN) en de Egyptische kaskraker WAHED TANY. De presentatie van de avond ligt in handen van schrijver en tv-presentator Abdelkader Benali. *“Film brengt mensen bij elkaar om verhalen te delen.”* Hoe kijkt artistiek directeur Rosh Abdelfattah terug op vijf dagen festival? *“Het is mooi om zoveel reacties vanuit het publiek te mogen ontvangen. Mensen zijn emotioneel geraakt door de films. Ik ben trots dat ons festival continuïteit biedt en een baken is voor de Arabische filmwereld in Nederland.”*

Er volgt een inspirerend gesprek over satire in de Arabische wereld met actrice, scenariste en regisseur Fadua El Akchaoui, bekend van de Netflix serie Meskina over Arabische vrouwen in Nederland. *“Komedie is een coping-mechanisme dat het leven dragelijk maakt. Lachen en huilen zijn twee emoties die dichtbij elkaar liggen.”* Er zijn grote verschillen tussen humor in de Marokkaanse en de Nederlandse cultuur, tussen indirect en direct. Theatermaker, acteur en schrijver Mahjoub Benmmoussa werd in de jaren tachtig beroemd door zijn televisieserie over Oom Hdidwan en zijn ondeugende neef Hamdan. Generaties groeiden ermee op. *“Dat was een hele mooie tijd, het bracht gezinnen bij elkaar en het vormde een brug tussen de 1^e en 2^e generatie. Humor is belangrijk om de werkelijkheid te relativeren met grapjes op elk terrein of het nu gaat om politiek, economie of cultuur.”*

AWARDS

JURY SHORTS & FEATURE FILM

De jury voor de Short & Feature films maakt de namen bekend van de winnaars. De jury voor de beste korte film bestaat uit Hossam Elouan, filmproducent, wetenschapper en scenarioschrijver, Henriëtte Poelman, artistiek directeur Internationaal Filmfestival Assen, en Hassan Abo Elela, journalist uit Egypte, en oprichter en manager van het Aswan International Film Festival. De jury voor de beste lange speelfilm bestaat uit de Egyptische Andrew Mohsen, directeur van het internationaal Film Festival, Fatema Nouali Azar Marokkaanse journalist, producent en oprichter van het Casablanca Arab Film Festival, en Sherwan Haji, Syrisch-Fins acteur, filmmaker en schrijver. Beide jury's geven aan hoe moeilijk het maken van de keuze is.

"Elke film die op het scherm komt, is een enorme prestatie. Er zitten veel tranen en hard werk achter elke film, dankzij de inzet van veel mensen."

De Awards bestaan uit een handgemaakt glaskunstwerk in de warme kleuren van het logo van het Arabisch Film Festival, rood, groen en okergeel.

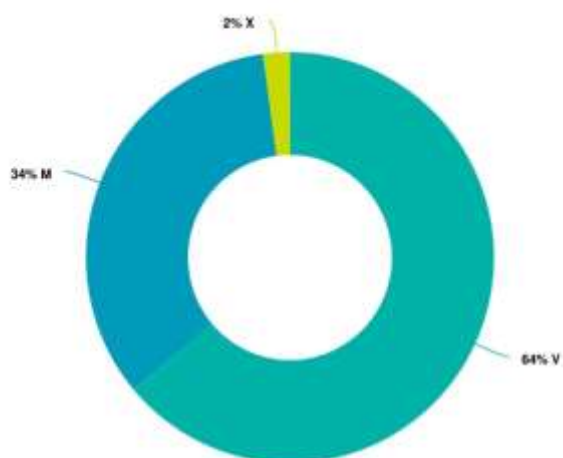

Publiek

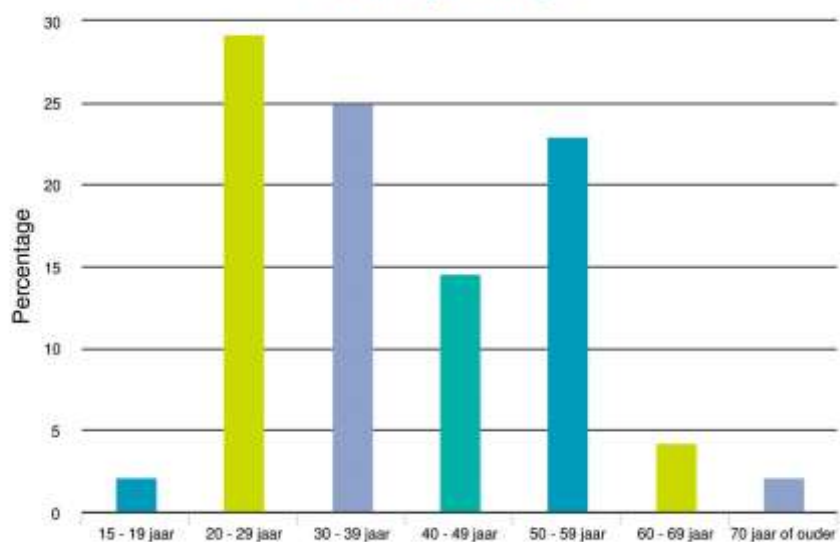
In samenwerking met Rotterdam Festivals vragen wij ons publiek om mee te doen aan een evaluatieonderzoek. Hieronder de uitkomsten hiervan.

Profiel deelnemers

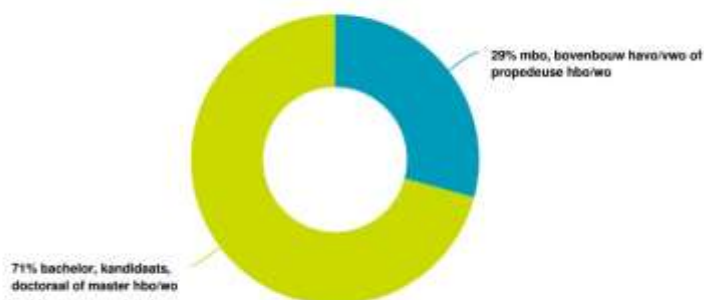

Waarde		Percentage
V		64%
M		34%
X		2%
zeg ik liever niet		0%

Wat is je leeftijd?

Wat is je hoogst voltooide opleiding?

Waarde

Percentage

basisonderwijs; lbo, vmbo, mavo of eerste drie jaar havo/vwo

0%

mbo, bovenbouw havo/vwo of propedeuse hbo/wo

29%

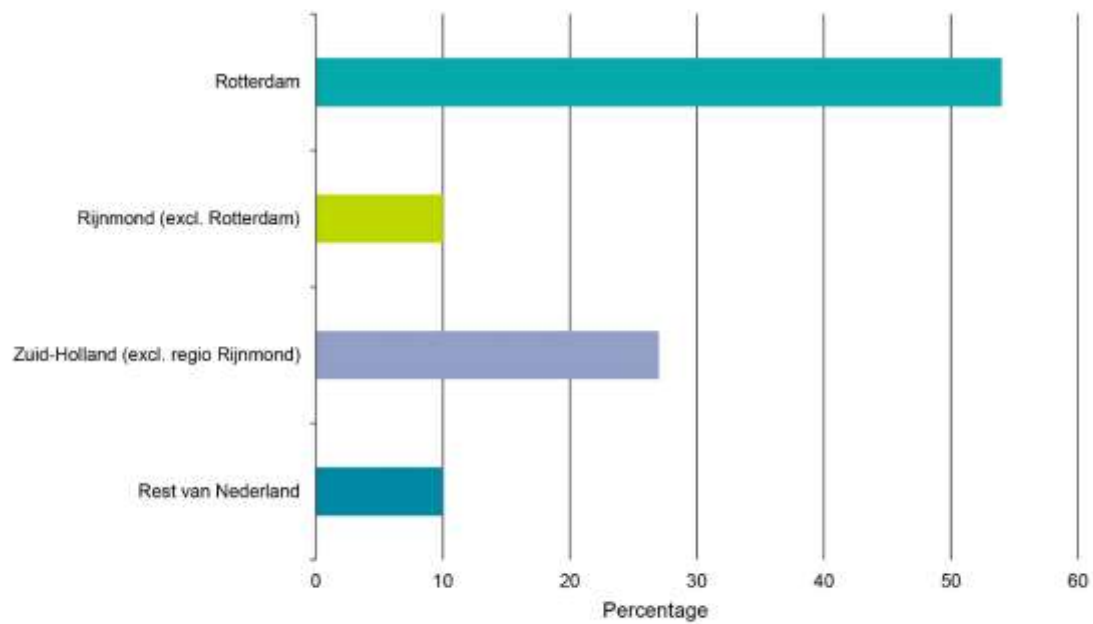
bachelor, kandidaats, doctoraal of master hbo/wo

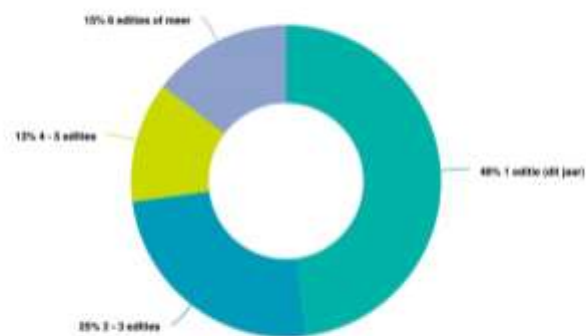
71%

Herkomst bezoekers

Deze resultaten zijn gebaseerd op vrijwillig ingevulde postcodegegevens van deelnemers aan het onderzoek.

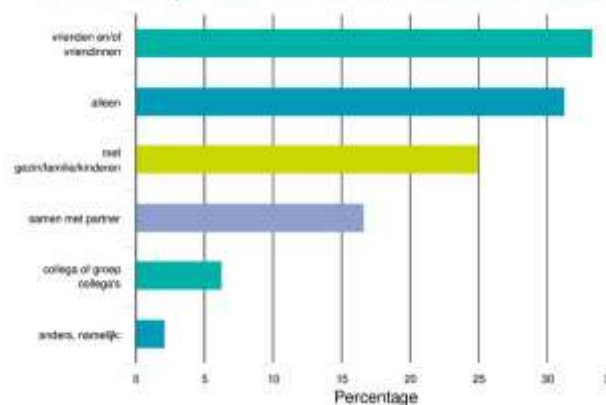

Hoeveel edities van Arab Film Festival Rotterdam heb je inmiddels bezocht of aan deelgenomen?

Waarde	Percentage
1 editie (dit jaar)	48%
2 - 3 edities	25%
4 - 5 edities	13%
6 edities of meer	15%

Met wie heb je Arab Film Festival Rotterdam 2022 bezocht?

Bereik

Gemiddeld hebben we 75 bezoekers per voorstelling mogen verwelkomen tijdens het festival. Ondanks de uitdagingen hebben we een relatieve groei gerealiseerd. Er was veel verkeer te zien op onze social mediakanalen, en de buitenreclame in voornamelijk Rotterdam heeft bijgedragen aan onze bekendheid. Ook de internationale samenwerking met Al Jazeera Documentary was zeker van toegevoegde waarde.

Samenstelling

Arab Film Festival is een van de weinige festivals in Rotterdam die een publiek bereikt met een migratieachtergrond in de Arabische wereld. Zij herkennen in onze films thematiek, sfeer, en verhalen die hen aanspreken. Daarnaast trekt het festival ook een harde kern van film liefhebbers die verder willen kijken dan alleen het Amerikaanse en Europese aanbod. We zien veel bezoekers met een zogenaamde Cineville-pas en ook veel jonge bezoekers in de leeftijd 18-29 jaar. Deze diversiteit in publieksbereik is een belangrijke meerwaarde voor het festival en willen we zeker behouden.

Bij twee doelgroepen zien we nog steeds het meeste onontgonnen potentieel, waar we ons op zullen blijven focussen:

- *De casual film liefhebber/culturele omnivoor* die 'eens wat anders wil'
- *Minima met een migratieachtergrond* in de Arabische wereld, voor wie een bezoek aan een filmfestival geen vanzelfsprekend onderdeel is van de vrije tijd.

CITATEN BEZOEKERS ARAB FILM FESTIVAL

Het is de 22^e editie van het Arab Film Festival in Rotterdam. De jongerenfilms staan op de agenda naast de korte films van jonge makers. Dit is waar bezoekers en makers elkaar treffen. Er komt een gemêleerd publiek van trouwe festivalbezoekers die jaarlijks uitkijken naar het festival en jonge nieuwe bezoekers die het festival net hebben leren kennen en alles ertussen.

THE STRANGER

"This film portrays one language of imagery throughout the whole film, a very high standard of filmmaking." (Acteur)

A TALE OF LOVE AND DESIRE

"Hoe in Parijs verschillende gemeenschappen door elkaar heen lopen en kunnen clashen." (Fondsenwerver)

LADIES' NIGHT

"Ik heb voor de eerste keer in mijn leven met een vluchteling gesproken." (producent)

THE ALLEYS

"Maffianetwerken zijn overal in de wereld te vinden." (student)

EUROPA

"Deze film is een mokerslag." (trouwe festivalbezoekster)

LIFE SUITS ME WELL

*"Boodschap van hoop, elke generatie probeert weer nieuwe oplossingen te vinden."
(trouwe festivalbezoeker)*

CASSABLANCA BEATS

"De stem van vrouwen werkt altijd weer bewondering." (jongerencoach)

YOU RESEMBLE ME

*"Alles is imago, laten we achter stereotypen leren kijken, iedereen wil ergens bij horen."
(ambtenaar)*

COLLAPSED WALLS

*"Het is een melange tussen een documentaire en film, elke scène is een schilderij."
(theatermaker)*

DAUGHTERS OF ABDULRAHMAN

*"Heerlijk om een film in mijn eigen taal te zien over iets universeels: Vier vrouwen die met elkaar strijden, vinden hun kracht en worden eerlijk naar zichzelf en naar elkaar."
(bezoeker festival 1e keer)*

GHODWA

*"De eeuwige revolutie leeft voort in ons en met elkaar verbinden is een vorm van verzet."
(vrijwilligster)*

ARAB FILM FESTIVAL

*"Het festival biedt een tegenwicht in het nuanceren van beelden uit het Midden-Oosten, het toont hoe mensen leven, hun creativiteit en inventiviteit bij tegenslagen, hun moed en hoop."
(trouwe festivalbezoeker)*

Het Festival in Cijfers:

Totaal fysiek bezoekers: 2424

Betalende bezoekers Rotterdam Arab Film Festival		1132
Niet betalende bezoekers Rotterdam Arab Film Festival		1292
Vluchtelingen	150	
Uitgenodigde	250	
Gratis filmbezoekers Al Jazeera Documentary en Verhalenhuis	360	
Scholieren	120	
Bezoekers installatie in de foyer en verhalenverteller	350	
Pers	7	
Gasten	25	
Vrijwilligers	30	

Totaal online bezoekers: 11772

Betaalende CMENA bezoekers	292
Al Jazeera Documentary & CMENA online Gratis	11480

Conclusies & Rotterdam Arab Film Festival 2022

RAFF is aan een ontwikkeling- en internationaliseringsslag bezig die in 2022 goed tot bloei kwam. Ondanks de uitdagingen waar het festival en de cultuursector mee geconfronteerd werden, is het ons gelukt om de bezoekersaantallen te behouden van die van voor de coronaepidemie. Het festival heeft nog veel meer ambitie op lokaal, nationaal en internationaal niveau. De volgende uitdaging en prioriteit is om met het festival een stap vooruit te maken in termen van publieksbereik, meer (inter)nationale samenwerking en de uitstraling van het festival. Daar hebben we dit jaar reeds een aantal stappen in gemaakt.

Mix tussen jong en middelbaar publiek; groot aandeel nieuwe bezoekers

Het publiek van Arab Film Festival Rotterdam 2022 is een mix van bezoekers van jongere en middelbare leeftijden: meer dan een derde (36%) van de bezoekers (deelnemers en hun gezelschap) is jonger dan 30 jaar en meer dan de helft (53%) is in een leeftijd tussen 30 en 60 jaar. Arab Film Festival Rotterdam trok dit jaar meer bezoekers uit Rotterdam zelf dan bij de vorige editie: 54% nu ten opzichte van 25% in 2021 (het festival vond toen grotendeels via het online platform CMENA plaats). Naast Rotterdamse bezoekers komen er dit jaar ook bezoekers uit de omliggende regio (10%) en van buiten regio Rijnmond (27%). Arab Film Festival Rotterdam 2022 trok dit jaar een grote groep nieuwe bezoekers: bijna de helft (47%) kwam dit jaar voor het eerst. Daarnaast kwam meer dan een kwart (27%) eerder al 3 keer of vaker bij het festival.

Hoogste waardering voor personeel; programma belangrijkste en goed beoordeeld

Arab Film Festival Rotterdam krijgt een mooie waardering met een 8,1 gemiddeld. Daarbij worden hoge waarderingen gegeven voor de vriendelijkheid van het personeel (8,9), de basisvoorzieningen (8,8) en het gevoel van veiligheid (8,7). Deelnemers hechten het meeste belang aan de programmering (81%), beoordeeld met een 8,3 gemiddeld.

